

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 7C/137/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613202697
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Keselicová
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2015:8613202697.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, samosudkyňa JUDr. Jana Keselicová, v právnej veci žalobcov 1. B. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX A. L. XX, občan SR, 2. B. L., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX A. L. XX, občan SR, zastúpení JUDr. Vladimírom Cahajlom, advokátom, Dlhý rad 16, 085 01 Bardejov, proti žalovanému Rapid Life životná poisťovňa, a.s. Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, zastúpený JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, Boženy Němcovej 22, 040 01 Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

- I. Zrušuje rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach, sp. zn. 2C/582/2012 zo dňa 19.1.2012.
- II. Zrušuje rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach, sp. zn. 2C/575/2012 zo dňa 19.1.2012.
- III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade náhradu trov konania vo výške 296,76 eura (trovy právneho zastúpenia) a žalobcovi v 2. rade náhradu trov konania vo výške 296,76 eura (trovy právneho zastúpenia) na účet právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Cahajlu, advokáta do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- IV. Žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vylučuje na samostatné konanie.
- V. Žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 eura na účet Okresného súdu Svidník do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobcovia sa podanou žalobou proti žalovanému domáhali zrušenia rozhodcovských rozsudkov Arbitrážneho súdu Košice, sp. zn. 2C/582/2012 zo dňa 19.1.2012 a sp. zn. 2C/575/2012 zo dňa 19.1.2012.

Svoju žalobu odôvodnili tým, že žalobkyňa v 1. rade 15.4.2013 prevzala rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, sp. zn. 2C/582/2012 zo dňa 19.1.2012, ktorým jej rozhodcovský súd uložil, aby do piatich dní od doručenia rozhodcovského rozsudku zaplatila žalobcovi peňažnú sumu vo výške 51,45 eura a trovy rozhodcovského rozsudku vo výške 276,- eur na účet žalobcu, alebo aby v tej istej lehote podala odpor na súde, ktorý tento rozhodcovský rozsudok vydal. Žalobca v 2. rade 15.4.2013 prevzal rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, sp. zn. 2C/575/2012 zo dňa 19.1.2012, ktorým mu rozhodcovský súd uložil, aby do piatich dní od doručenia rozhodcovského rozsudku zaplatil žalobcovi peňažnú sumu vo výške 108,05 eura a trovy rozhodcovského rozsudku vo výške 276,- eur na účet žalobcu, alebo aby v tej istej lehote podala odpor na súde, ktorý tento rozhodcovský rozsudok vydal. Vo veci ide o spotrebiteľský vzťah a neprijateľnú zmluvnú podmienku - rozhodcovskú doložku. Žalovaný si návrhom na začatie konania

pred rozhodcovským súdom uplatnil údajný nárok, ktorý mu mal vzniknúť titulom osobitnej pohľadávky voči žalovanému, ktorá zodpovedá nákladom poisťovne vyloženým na uzavretie poistenia. Ide o neprimeranosť uvedenej podmienky, podľa ktorej žalovaný prenáša na žalobcov náklady vzniknuté mu v súvislosti s predajom produktu - poisťnej zmluvy (provízie pre obchodného zástupcu). Žalovaný ako žalobca vo svojom žalobnom návrhu uviedol, že právomoc rozhodcovského súdu zakladá rozhodcovská doložka uvedená v časti osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poisťnej zmluve, v zmysle ktorých poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov rozhodcovský súd. Aj napriek tomu, že žalobcovia podpísali osobitné dojednania k poisťnej zmluve - rozhodcovskú doložku, tá nebola individuálne vyjednaná. Pretože ustanovenie o arbitráži v časti XV. Rozhodcovské konanie je zakomponované priamo vo všeobecných poisťných podmienkach. To znamená, že žalobcovia by nemali podpísať nie len osobitné zmluvné dojednania k poisťnej zmluve, ale ani všeobecné poisťné podmienky, o ktorých žalovaný tvrdí, že sú súčasťou poisťnej zmluvy. Individuálne vyjednanie zmluvných podmienok znamená, že by si žalobcovia sami niečo v poisťnej zmluve vymienili a druhá strana - žalovaný by to prijal. Išlo výlučne o využitie štandardnej formulárovej zmluvy. Sám žalovaný vo svojom žalobnom návrhu v arbitrážnom konaní opakovane zdôrazňuje, že časť XV. VPP je súčasťou poistenia, teda nemôže ísť o individuálne vyjednanie. Na základe uvedených skutočností preto navrhujú, aby súd žalobkyni v 1. rade priznal podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 právo na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 51,45 eura a žalobcovi v 2. rade vo výške 108,05 eura. Práve v takejto výške sa žalovaný chcel na ich úkor obohatiť (údajná pohľadávka). Podľa citovaného ustanovenia postačuje len hrozba ujmy a spotrebiteľ má právo na primerané finančné zadosťučinenie praktiky žalovaného sú spôsobilé ujmu privodiť, o čom svedčí aj podaný žalobný návrh na arbitrážnom súde.

Predmetom konania bol návrh žalobcov voči žalovanému na zrušenie rozhodcovských rozsudkov.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a listinnými dôkazmi a to: návrh na začatie konania o zaplatenie 108,05 eura na Arbitrážny súd Košice, rozhodcovský rozsudok sp. zn. 2C/575/2012 zo dňa 19.1.2012, upovedomenie o začatí konania zo dňa 9.1.2012, poisťná zmluva č. 4049690460 zo dňa 27.6.2007, oznámenie o zániku poistenia zo dňa 27.6.2008, sadzby provízie pre jednotlivé druhy poistenia, pripoistenie zo dňa 30.10.2007, vyjadrenie žalovaného zo dňa 21.6.2013, všeobecné poisťné podmienky pre poistenie zjednané Prvou česko-slovenskou poisťovňou Rapid, a.s., zmluvné dojednania pre poistenie EuroKapitálPlus, záznam o požiadavkách a potrebách klienta k PZ č. 4049690485 zo dňa 30.10.2007, vyjadrenie žalovaného zo dňa 23.7.2013, podanie žalobcov zo dňa 21.10.2013, kópie spisov Arbitrážneho súdu Košice, sp. zn. 2C/582/2012, 2C/575/2012, spis Okresného súdu Svidník, sp. zn. 7C/137/2013 a zistil tento skutkový stav:

Z rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, sp. zn. 2C/582/2012 zo dňa 19.1.2012 je zrejmé, že žalobcovi v 1. rade bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému peňažnú sumu vo výške 51,45 eura a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- eur. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že vec spadá do právomoci rozhodcovského súdu, ak ide o typ sporu, ktorý je možno v rozhodcovskom konaní prejednať a ak zároveň v danej veci bola medzi účastníkmi uzavretá platná rozhodcovská zmluva. Rozhodcovský súd je za takých podmienok ďalej príslušný na rozhodovanie sporu, ak bola jeho príslušnosť vopred dohodnutá alebo bol dodatočne na základe dohody strán rozhodcovský súd na prejednanie a rozhodnutie veci určený. Z písomného poverenia žalobcu z 1.1.2009 resp. z časti XV. predložených poisťných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov Arbitrážny súd Košice. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovaného s tým, že tento ju nebol povinný v rámci poisťnej zmluvy ako celku podpísať.

Predmetný rozhodcovský rozsudok bol žalobcom v 1. rade prevzatý dňa 15.4.2013.

Z rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, sp. zn. 2C/575/2012 zo dňa 19.1.2012 je zrejmé, že žalobcovi v 2. rade bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému peňažnú sumu vo výške 108,05 eura a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- eur. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplynulo, že vec spadá do právomoci rozhodcovského súdu, ak ide o typ sporu, ktorý je možno v rozhodcovskom konaní prejednať a ak zároveň v danej veci bola medzi účastníkmi uzavretá platná rozhodcovská zmluva. Rozhodcovský súd je za takých podmienok ďalej príslušný na rozhodovanie sporu, ak bola jeho príslušnosť vopred dohodnutá alebo bol dodatočne na základe dohody strán rozhodcovský súd na prejednanie a rozhodnutie veci určený. Z písomného poverenia žalobcu z 1.1.2009

resp. z časti XV. predložených poistných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov Arbitrážny súd Košice. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovaného s tým, že tento ju nebol povinný v rámci poistnej zmluvy ako celku podpísať.

Predmetný rozhodcovský rozsudok bol žalobcom v 2. rade prevzatý dňa 15.4.2013.

Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 21.6.2013 uviedol, že konanie nie je spotrebiteľským sporom a rozhodcovský rozsudok pokiaľ nebol zrušený je právoplatným a vykonateľným exekučným titulom. Žalovaný považuje za nesporné, že so žalovaným v 1. rade uzavrel dňa 30.10.2007 poistnú zmluvu č. 4049690485 s dohodnutou dobou poistenia v trvaní od 31.10.2007 do 31.10.2021 a so žalobcom v 2. rade dňa 27.6.2007 poistnú zmluvu č. 4049690460 s dohodnutou dobou poistenia od 30.6.2007 do 30.6.2052. Súčasťou poistných zmlúv boli všeobecné poistné podmienky z 21.5.2007, ktoré žalobcovia podpísali dňa 30.10.2007, resp. 27.6.2007 a osobitné zmluvné dojednania č. 01/12007 k tejto poistnej zmluve. Súčasťou bodu 2 týchto osobitných zmluvných dojednaní bola aj rozhodcovská doložka znenia: Poistník a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovská doložku. Táto rozhodcovská doložka bola jednoznačne individuálne dojednaná, bola osobitne a výrazne oddelená od ostatného textu VPP, a to práve z dôvodu, aby bola zrejmalá a čitateľná práve žalobcovi, ako spotrebiteľovi a druhému účastníkovi zmluvného vzťahu. V predmetnej veci je totiž rozhodcovská doložka jednoznačne dohodnutá ako individuálna zmluvná podmienka v zmysle ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka, a ako taká vylučuje, aby bola považovaná za neprijateľnú a teda neplatnú podmienku. Žalovaný považuje žalobný návrh žalobcov s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky ako nedôvodný zamietnuť v celom rozsahu. Na základe skutočností, že žalobca v 1. rade požiadal žiadosťou doručenou žalovanému dňa 24.6.2008 o jej zrušenie, došlo k zániku poistnej zmluvy dňom 31.8.2008 s vyrovnanou bilanciou poistného. Žalovaný považuje skutočnosť k zániku poistného vzťahu s označenou bilanciou dlžného poistného za nespornú. Na základe skutočností, že žalobca v 2. rade požiadal žiadosťou doručenou žalovanému dňa 24.6.2008 o jej zrušenie, došlo k zániku poistnej zmluvy dňom 30.6.2009 s nespotrebovaným poistným vo výške 4 215,- Sk, ktoré bolo žalobcovi v 2. rade vyplatené. Žalovaný považuje skutočnosť k zániku poistného vzťahu s označenou bilanciou dlžného poistného za nespornú. Žalovaný podal dňa 2.1.2012 na Arbitrážny súd Košice návrhy proti žalobcom na vymoženie pohľadávok podľa časti XVII. ods. 7a VPP z 21.5.2007. Pohľadávku žalovaný vyčíslil na sumu 51,45 eura, resp. na sumu 108,05 eura a tieto zodpovedali nákladom žalovaného vynaloženým na uzavretie poistenia s oboma žalobcami. Podľa VPP s uzavretím poistnej zmluvy je pri jej vzniku spojený osobitný provízny náklad v podobe úhrady odmeny za sprostredkovanie poistnej zmluvy medzi poisťovňou osobitná pohľadávka voči poistníkovi vo výške vyplatenej províznej odmeny za sprostredkovanie príslušnej poistnej zmluvy, ktorú si žalovaný vysporiadal a uplatnil po zániku poistnej zmluvy so žalobcom. Žalovaný prehlásil, že v celom rozsahu zotrúva na žalobcom návrhu zo dňa 2.1.2012 podanom na rozhodcovský súd - Arbitrážny súd Košice, Alžbetina 41 v Košiciach. Predmetom konania pred rozhodcovským súdom teda nebolo dlžné poistné, ale osobitná pohľadávka vo výške províznej odmeny, ktorú žalovaný vyplatil sprostredkovateľovi poistenia za uzavretie poistnej zmluvy, a to v súlade s čl. XVII. bod 7a. VPP po zániku poistného vzťahu na žiadosti žalobcov. S poukazom na označené skutočnosti navrhuje žalovaný v prípade nesplnenia podmienok pre vedenie súdneho konania podľa bodu I. tohto vyjadrenia zastaviť konanie o žalobe resp. žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a nahradiť trovy konania žalovanému.

Podľa čl. XV. bod 1, 2 a 3 Všeobecných poistných podmienok na čl. 47 spisu, poisťovňa a poistník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu tromi fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poistník podpisom týchto všeobecných poistných podmienok. Rozhodca musí byť plnoletý, spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu, musí mať skúsenosti na výkon funkcie rozhodcu a musí byť bezúhonný.

Poisťovňa vydá štatút rozhodcovského súdu a jeho rokovací poriadok, ktorý zverejnená na svojej internetovej stránke. Ak stály rozhodcovský súd zriadi osobitná právnická osoba, jeho štatút i rokovací poriadok vydá táto právnická osoba a zverejní ho postupom podľa § 12 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z. z. uverejnením v Obchodnom vestníku. Rozhodcovskému konaniu podliehajú všetky spory medzi poisťovňou a poisníkom, poisteným, oprávnenou osobou alebo ich právnymi nástupcami, najmä: a) pohľadávky poisťovne voči poisníkov, b) spory o poistné plnenia, nároky poisníkov na odkupné hodnoty, c) spory vznikajúce v súvislosti s redukciou poistnej zmluvy, poistnou suspenziou, poistnou kompenzáciou a zánikom poistenia, d) spory o pohľadávky z nezaplatených administratívnych poplatkov poisníkov, e) spory z akýchkoľvek pohľadávok poisťovne voči poisníkov, poistenému, oprávnenej osobe, dedičom iným právnym nástupcom týchto osôb, f) spory o platnosť dodatkov a iných dojednaní k poistným zmluvám, g) spory o výklad pojmov v poistných zmluvách a VPP, h) iné hmotno-právne spory, ktoré vzniknú počas trvania poistenia i po jeho zániku, alebo procesné spory, i) záväzný výklad všeobecných poistných podmienok.

Podľa čl. 2 Osobitného zmluvného dojednania č. 01/2007 zo dňa 30.10.2007 na čl. 117 spisu a zo dňa 27.6.2007 na čl. 136 spisu, poisník (poistený) a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Na pojednávaní konanom dňa 16.10.2014 žalobca v 1. rade uviedol, že žalobu podali z toho dôvodu, že vôbec nevedeli o tom, že sú poisťovní niečo dlžní. Rozhodcovský rozsudok prevzali, boli z neho veľmi prekvapení, že po šiestich rokoch sú niečo dlžní poisťovní.

Na pojednávaní konanom dňa 16.10.2014 žalobca v 2. rade uviedol, že zmluvu s poisťovňou už nemá. Rozsudok rozhodcovského súdu prevzal, o svojom dlhu som nič nevedel, žiadna korešpondencia mu nechodila. Ďalej uviedol, že po štyroch rokoch od ukončenia zmluvy mu prišla suma 4.200,- Sk, ako sporenie a potom rozhodnutie, že má zaplatiť po šiestich rokoch poisťovní sumu 108,- eur. Žalovaný mal od detstva uzatvorenú zmluvu s Prvou československou poisťovňou, následne to bola Rapid life poisťovňa. Asi 7 rokov dozadu prišli k nim dvaja agenti žalovaného s tým, že prišli prerobiť zmluvu, aby sme mali lepšie podmienky, dvihli im poistné zo sumy 250,- Sk na 300,- Sk mesačne. S týmto súhlasili a následne platili po 300,- Sk mesačne.

Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

Vstupom Slovenskej republiky do európskeho hospodárskeho a právneho systému boli do Občianskeho zákonníka zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 1.4.2004 v piatej hlave začlenené ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách. Uvedená právna úprava má základ v smernici Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka (v znení platnom ku dňu uzatvorenia poistnej zmluvy) spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa 53 ods.3 Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia

pohľadávky spotrebiteľa, c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví, d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu, e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi, f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú, g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty, h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli, i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 23a ods.1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy) spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3), b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní, c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal, e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené, f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť, g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17), h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, alebo i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený, j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 40 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 3 ods.1, ods.2 zákona o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov strán, ak to zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve nevyúčia.

Podľa § 4 ods.1, ods.2 zákona o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá

telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa článku 6 ods. 1 smernice rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách, uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa článku 3 ods. 3 vyššie uvedenej smernice príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré môžu byť považované za nekalé.

V prejednávanej veci ide o spotrebiteľské právne vzťahy založené poisťovacími zmluvami zo dňa 27.6.2007 a zo dňa 30.10.2007. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Žalobcovia boli od uzavretia zmlúv v postavení spotrebiteľov a žalovaný v postavení dodávateľa. Ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka účinné v čase uzavretia predmetných zmlúv je potrebné vykladať v súlade s obsahom a účelom európskej ochrany spotrebiteľov obsiahnutej v príslušných smerniciach. Pre úplnosť je potrebné poukázať na ustanovenie § 23a ods.1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Súčasťou predmetnej formulárovej spotrebiteľskej zmluvy boli aj Všeobecné poisťné podmienky, ktorých súčasťou v čl. XV. bola rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu. Rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná, ale bola súčasťou všeobecných podmienok, ktorých obsah spotrebiteľ nemohol ovplyvniť a na tom nič nemaní ani podpis spotrebiteľov pod text označený ako Osobitné zmluvné dojednanie č. 1/2007, ktoré bolo dodávateľom naformulované a predložené spotrebiteľom na podpis na tej istej listine ako Všeobecné poisťné podmienky. Súčasťou Všeobecných poisťných podmienok bol aj vopred pripravený obsah rozhodcovskej doložky a spotrebiteľ, vzhľadom na jej splynutie s ostatnými podmienkami, mohol zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený, pričom len ťažko možno predpokladať, že si spotrebiteľ bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej doložky nesie. Zároveň je potrebné poukázať na skutočnosť, že doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Jednoducho povedané žalobcovia sa mohli vyhnúť rozhodcovskému konaniu len ak by so žalovaným neuzavreli žiadnu poisťnú zmluvu. Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Výpočet neprijateľných / nekalých / zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách nadväzujúc na smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 nie je v ustanovení § 53 ods.4 Občianskeho zákonníka taxatívny a teda nebráni súdom podrobiť súdnej kontrole zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Rozhodcovský súd vyvodzoval svoju právomoc z rozhodcovskej doložky uvedenej v čl. XV. Všeobecných poisťných podmienok, podľa ktorých poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. Poisťník vyjadril svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto podpisom všeobecných poisťných podmienok. Rozhodcovskému konaniu podliehajú všetky spory medzi poisťovňou a poisťníkom, poisteným, oprávnenou osobou alebo ich právnymi nástupcami.

Predmetná rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. O neprijateľnosti rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských zmluvách svedčí aj skutočnosť, že zákonodarca od 1.1.2008 výslovne zaradil medzi neprijateľné podmienky ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Niet žiadneho rozumného dôvodu, aby sa rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách uzatvorených pred

týmto dátumom nepovažovali za neprijateľné pre spotrebiteľa, predovšetkým s poukazom na generálnu klauzulu uvedenú v § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka.

Rozhodcovský rozsudok nepredstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci pre jeho absolútnu neplatnosť z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky / neprijateľná zmluvná podmienka, bližšie pozri uznesenie KS v Prešove sp.zn. 3Co208/2013 zo dňa 5.2.2014/.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody, neplatná rozhodcovská doložka nezaložila právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, preto súd rozhodol tak, že predmetné rozhodcovské rozsudky zrušil.

Žalobcovia si ďalej žalobou uplatnili nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, túto časť žaloby súd vylúčil na samostatné konanie

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Súd priznal úspešnému žalobcovi v 1. rade náhradu trov konania vo výške 296,76 eura, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za prevzatie a prípravu právneho zastúpenia, preštudovanie spisu na OS Svidník dňa 22.10.2013, účasť na pojednávaní dňa 16.10.2014 a účasť na pojednávaní dňa 5.2.2015 / t. j. 1x 60,07 eura, 1x 30,04 eura (zníženie tarifnej odmeny o 50 % z dôvodu spoločného úkonu), 1x 30,94 eura, 1x 34,96 eura + 2x rež. paušál 7,81 eura + 1x rež. paušál 8,04 eura + 1x rež. paušál 8,39 eura + náhrada cestovného na trase Bardejov - Svidník a späť dňa 22.10.2013 vo výške 9,53 eura (19,05 eura : 2), dňa 16.10.2014 vo výške 9,29 eura (18,57 eura : 2) a dňa 5.2.2015 vo výške 9,10 eura (18,19 eura : 2) + náhrada za stratu času dňa 22.10.2013 vo výške 26,02 eura (4 polhodiny x 13,01 eura : 2), dňa 16.10.2014 vo výške 26,80 eura (4 polhodiny x 13,40 eura : 2) a dňa 5.2.2015 vo výške 27,96 eura (4 polhodiny x 13,98 eura : 2), podľa § 9 ods.1, § 11 ods.1 písm./ a, § 13 ods. 2, § 13a ods.1 písm. a/, d/, ods. 5, § 15, § 16 ods.3, ods. 4, § 17 vyhl. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Súd priznal úspešnému žalobcovi v 2. rade náhradu trov konania vo výške 296,76 eura, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za prevzatie a prípravu právneho zastúpenia, preštudovanie spisu na OS Svidník dňa 22.10.2013, účasť na pojednávaní dňa 16.10.2014 a účasť na pojednávaní dňa 5.2.2015 / t. j. 1x 60,07 eura, 1x 30,04 eura (zníženie tarifnej odmeny o 50 % z dôvodu spoločného úkonu), 1x 30,94 eura, 1x 34,96 eura + 2x rež. paušál 7,81 eura + 1x rež. paušál 8,04 eura + 1x rež. paušál 8,39 eura + náhrada cestovného na trase Bardejov - Svidník a späť dňa 22.10.2013 vo výške 9,53 eura (19,05 eura : 2), dňa 16.10.2014 vo výške 9,29 eura (18,57 eura : 2) a dňa 5.2.2015 vo výške 9,10 eura (18,19 eura : 2) + náhrada za stratu času dňa 22.10.2013 vo výške 26,02 eura (4 polhodiny x 13,01 eura : 2), dňa 16.10.2014 vo výške 26,80 eura (4 polhodiny x 13,40 eura : 2) a dňa 5.2.2015 vo výške 27,96 eura (4 polhodiny x 13,98 eura : 2), podľa § 9 ods.1, § 11 ods.1 písm./ a, § 13 ods. 2, § 13a ods.1 písm. a/, d/, ods. 5, § 15, § 16 ods.3, ods. 4, § 17 vyhl. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Podľa § 149 ods.1 O.s.p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

O súdnom poplatku súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pretože žalobca je podľa § 4 ods. 2 písm. za) tohto zákona od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel. Preto súd zaviazal neúspešného žalovaného zaplatiť poplatok v sume 99,50 eura na účet tunajšieho súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v troch vyhotoveniach na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodných skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).